

Tartalomjegyzék

II. Törvényekhez tartozó indokolások

- Végző előterjesztői indokolás a Magyarország Kormánya és Belize Kormánya között a diplomata-, szolgálati és hivatalos útlevéllel rendelkező állampolgáraik kölcsönös vízummentességéről szóló Megállapodás kihirdetéséről szóló 2021. évi CV. törvényhez 1560
- Végző előterjesztői indokolás a Francia Köztársaság Kormánya és a Nigeri Köztársaság Kormánya között a francia haderő Száhel-övezet biztonsága érdekében Nigerben történő beavatkozásának jogi szabályozásáról szóló, 2013. március 25-én Niameyben aláírt megállapodáshoz és a Francia Köztársaság Kormánya és a Nigeri Köztársaság Kormánya között a Száhel-övezet biztonságát szolgáló francia beavatkozás keretében Nigerben tartózkodó francia katonai állomány jogállásának szabályozásáról szóló, 2013. július 19-én Niameyben aláírt megállapodáshoz kapcsolódó, a Francia Köztársaság Kormánya és a Nigeri Köztársaság Kormánya közötti, a TAKUBA erők nem francia erőinek jogállásának szabályozásáról szóló Kiegészítő Jegyzőkönyvhöz Elfogadó Nyilatkozattal történő csatlakozás kihirdetéséről szóló 2021. évi CVI. törvényhez 1562
- Végző előterjesztői indokolás a Francia Köztársaság Kormánya és a Mali Köztársaság Kormánya között levélváltás formájában létrehozott, Bamakóban 2013. március 7-én és Kouloubában 2013. március 8-án aláírt, a SERVAL erők jogállásáról szóló Megállapodáshoz kapcsolódó, a Francia Köztársaság Kormánya és a Mali Köztársaság Kormánya közötti, a TAKUBA erők nem francia erőinek jogállásának szabályozásáról szóló Kiegészítő Jegyzőkönyvhöz Elfogadó Nyilatkozattal történő csatlakozás kihirdetéséről szóló 2021. évi CVII. törvényhez 1565
- Végző előterjesztői indokolás a Magyarország Kormánya és az Egyesült Arab Emírségek Kormánya között a beruházások ösztönzéséről és kölcsönös védelméről szóló megállapodás kihirdetéséről szóló 2021. évi CVIII. törvényhez 1567
- Végző előterjesztői indokolás a Magyarország Kormánya és Ukrajna Miniszteri Kabinetje között a végzettséget és tudományos fokozatokat tanúsító okiratok kölcsönös elismeréséről szóló Egyezmény kihirdetéséről szóló 2021. évi CIX. törvényhez 1572

III. Kormányrendeletekhez tartozó indokolások

- Végző előterjesztői indokolás az egyes nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű beruházásokkal összefüggő kormányrendeletek módosításáról szóló 594/2021. (X. 27.) Korm. rendelethez 1574
- Végző előterjesztői indokolás az egyes beruházásokkal összefüggő közigazgatási hatósági ügyek nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű üggyé nyilvánításáról, valamint egyes nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű beruházásokkal összefüggő kormányrendeletek módosításáról szóló 83/2021. (II. 23.) Korm. rendelet módosításáról szóló 595/2021. (X. 27.) Korm. rendelethez 1575
- Végző előterjesztői indokolás az egyes beruházásokkal összefüggő közigazgatási hatósági ügyek nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű üggyé nyilvánításáról, valamint egyes nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű beruházásokkal összefüggő kormányrendeletek módosításáról szóló 83/2021. (II. 23.) Korm. rendelet módosításáról szóló 596/2021. (X. 27.) Korm. rendelethez 1575

V. A Kormány tagjainak rendeleteihez tartozó indokolások

- Végző előterjesztői indokolás a mezőőrök és a hegyőrök szolgálati viszonyáról szóló 40/2021. (X. 27.) AM rendelethez 1576

II. Törvényekhez tartozó indokolások

Végső előterjesztői indokolás

a Magyarország Kormánya és Belize Kormánya között a diplomata-, szolgálati és hivatalos útlevéllel rendelkező állampolgáraik kölcsönös vízummentességéről szóló Megállapodás kihirdetéséről szóló 2021. évi CV. törvényhez

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

Jelen törvényjavaslat célja a Magyarország Kormánya és Belize Kormánya között a diplomata-, szolgálati és hivatalos útlevéllel rendelkező állampolgáraik vízummentességéről szóló, 2021. május 28-án, Mexikóvárosban aláírt Megállapodás (a továbbiakban: Megállapodás) kihirdetése.

A megállapodás létrehozására a Magyarország Kormánya és Belize Kormánya között a diplomata és szolgálati útlevéllel rendelkező állampolgáraik vízummentességéről szóló megállapodás létrehozására adott felhatalmazásról szóló 1/2019. (I. 9.) ME határozat adta meg a felhatalmazást. Ennek alapján a felek szakértői a szerződés szövegének kialakítása érdekében egyeztetéseket folytattak, melynek nyomán a megállapodás szövegét kölcsönös egyetértésben megállapították.

A Megállapodás szövegének aláírására a nemzetközi szerződésekkel kapcsolatos eljárásról szóló 2005. évi L. törvény (a továbbiakban: Nsztv.) 5. § (2) bekezdése szerint szükséges felhatalmazást a Magyarország Kormánya és Belize Kormánya között a diplomata-, szolgálati és hivatalos útlevéllel rendelkező állampolgáraik vízummentességéről szóló Megállapodás szövegének végleges megállapítására adott felhatalmazásról szóló 1582/2020. (IX. 10.) Korm. határozat biztosítja, melynek birtokában a megállapodást 2021. május 28-án Mexikóvárosban írta alá a két ország aláírásra felhatalmazott nagykövete.

A belize-i külügyminisztérium diplomata- szolgálati és hivatalos útlevéllel rendelkező állampolgárok vízummentességére vonatkozó kétoldalú megállapodás megkötését kezdeményezte, mely kezdeményezést támogathatónak tartottuk, figyelemmel többek között arra, hogy a korábbi, az ország és az Európai Unió között kötendő vízummentességi megállapodás kérdésének felvetése kapcsán végzett értékelések biztonsági kockázatot nem véltek felfedezni.

A régió többi országa számára a vízummentes beutazás az EU-val kötött vízummentességi megállapodások alapján már biztosított, továbbá Belize számára jelentős nehézséget okoz, hogy az országban a schengeni tagállamok egyike sem képviselteti magát. Belize ugyanakkor 1990 óta biztosít egyoldalúan vízummentességet az Európai Unió tagállamainak állampolgárai számára.

A Miniszterelnök 1/2019. (I. 9.) ME határozata alapján szakértői szintű egyeztetések folytak a Belize-i Féllel, melynek során kialakult szerződés-tervezet követi a más országokkal azonos tárgyban kötött nemzetközi szerződések korszerű rendelkezéseit, és összhangban van hazánk EU és schengeni tagságából fakadó jogokkal és kötelezettségekkel.

A Megállapodás célja tehát, hogy biztosítsa a magyar és a belize-i diplomata-, szolgálati és hivatalos útlevelek birtokosai számára a vízummentes beutazást, és a legfeljebb 90 napi vízummentes tartózkodást Magyarországon és Belize-ben.

Érvényes ilyen típusú útlevéllel rendelkező magyar, illetve belize-i állampolgárok tehát száznál is napos időszakonként kilencven napot meg nem haladó időtartamra vízum nélkül utazhatnak be a másik Fél területére, illetve ott tartózkodásra jogosító engedély nélkül tartózkodhatnak.

Ugyanakkor az egyik Félnek a másik Fél területén működő diplomáciai vagy konzuli képviseletein szolgálatot teljesítő azon állampolgárok, akik érvényes diplomata-, szolgálati és hivatalos útlevéllel rendelkeznek, valamint ezen személyekkel közös háztartásban élő családtagjaik előzetesen kiállított vízum birtokában léphetnek a másik szerződő Fél államának területére.

Az állami vezetők, valamint a hivatalos célból utazó képviselők, diplomaták és köztisztviselők részére biztosított vízummentesség nagymértékben segítheti a két ország közötti politikai, gazdasági és kulturális kapcsolatok szorosabbra fűzését.

A Megállapodás illeszkedik a Kormány programjába, mely szerint Magyarország Kormánya külpolitikájának alapvető célja, hogy a magyar érdekek nemzetközi fórumokon és a kétoldalú kapcsolatokban történő következetes képviselésével elősegítse az ország nemzetközi súlyának növekedését.

Az Európai Unióban (EU) főszabályként uniós hatáskörbe tartozik annak eldöntése, hogy a harmadik államok polgárai vízummentesek-e vagy pedig vízumkötelezettek. A külső határok átlépésekor vízumkötelezettség alá eső, illetve az e kötelezettség alól mentes harmadik országbeli állampolgárok országainak felsorolásáról szóló, 2018. november 14-i 2018/1806 EU rendelet („Rendelet”) tartalmazza a harmadik államok besorolását a két kategória valamelyikébe. A Rendelet Belize-zel kapcsolatban vízumkötelezettséget állapít meg. Ugyanakkor a Rendelet 6. cikk (1) bekezdés a) pontja lehetővé teszi, hogy az EU tagállamok saját hatáskörükben vízummentességet biztosítsanak az egyébként vízumkötelezett államok diplomata-útlevelel, vagy szolgálati/hivatalos útlevelel rendelkező állampolgárainak.

Ezen indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (3) bekezdése, valamint a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (2) bekezdése alapján kerül közzétételre az Indokolások Tárában.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

1. §

A Megállapodás a nemzetközi szerződésekkel kapcsolatos eljárásról szóló 2005. évi L. törvény (a továbbiakban: Nsztv.) alapján nemzetközi szerződésnek minősül, ezért kötelező hatályának elismerésére az Nsztv. rendelkezéseit kell alkalmazni. Az Nsztv. 7. § (1) bekezdés a) pontjára, és (3) bekezdésére figyelemmel, a Megállapodás kötelező hatályának elismerésére az Országgyűlés ad felhatalmazást, és az törvénnyel kerül kihirdetésre.

2. §

Az Nsztv. 7. §-ában foglaltak szerint a kihirdetés az Országgyűlés feladat- és hatáskörébe tartozik. A Megállapodást – szövege végleges megállapítását követően – az Nsztv. 9. § (1) bekezdése értelmében törvénnyel szükséges kihirdetni.

3. §, 1–2. melléklet

Az érvényes diplomata-, szolgálati és hivatalos útlevelel rendelkező magyar, illetve belize-i állampolgárok száznyolcvan napos időszakonként kilencven napot meg nem haladó időtartamra vízum nélkül utazhatnak be a másik Fél területére, illetve ott tartózkodásra jogosító engedély nélkül tartózkodhatnak.

Ugyanakkor az egyik Félnek a másik Fél területén működő diplomáciai vagy konzuli képviseletein szolgálatot teljesítő azon állampolgárok, akik érvényes diplomata- szolgálati és hivatalos útlevelel rendelkeznek, valamint ezen személyekkel közös háztartásban élő családtagjaik, amennyiben tervezett tartózkodásuk a fent említett időtartamot meghaladja, előzetesen kiállított vízum birtokában léphetnek a másik szerződő Fél államának területére. Az említett személyek az akkreditációjukat követően vízum nélkül tartózkodhatnak a másik Fél államának a területén a megbízatásuk időtartama alatt.

A Megállapodás rendelkezései nem mentesítik a személyi hatálya alá tartozó állampolgárokat azon kötelezettség alól, hogy ott tartózkodásuk ideje alatt a másik Fél államának a beutazásra, tartózkodásra, munkavállalásra és jövedelemszerző tevékenység folytatására vonatkozó hatályos jogszabályait betartsák.

A Megállapodás biztosítja a Szerződő Felek azon jogát, hogy a beutazási vagy tartózkodási engedélyt megtagadják azon személyektől, akiknek a jelenléte közrendi, közbiztonsági vagy közegészségügyi okból nem kívánatos. A Megállapodás alkalmazását bármelyik Fél közrendi, közbiztonsági vagy közegészségügyi okból részben vagy egészben ideiglenesen felfüggesztheti. A felfüggesztés megkezdéséről és annak feloldásáról diplomáciai úton értesíteni kell a másik Szerződő Felet.

A Szerződő Felek a Megállapodás végrehajtása során felmerülő vitáikat és nézeteltéréseiket konzultációk útján rendezik, harmadik állam vagy nemzetközi törvényszék bevonása nélkül.

4. §

Ez a törvény a kihirdetését követő napon lép hatályba. A Megállapodás 16. cikkének 1. pontja szerint, a Feleknek a hatálybalépéshez szükséges belső jogi követelményeik teljesítéséről szóló írásbeli, diplomáciai úton küldött értesítései közül az utolsónak a kézhezvételétől számított harmincadik (30.) napon lép hatályba.

A Megállapodás hatálybalépésének naptári napját, továbbá a kihirdető jogszabálynak a Megállapodás kihirdetéséről rendelkező 2–3. §-ának, valamint az 1. melléklet és a 2. melléklet hatálybalépésének naptári napját a külpolitikáért felelős miniszter annak ismertté válását követően a Magyar Közlönyben közzétett közleményével állapítja meg.

5. §

A törvény végrehajtásáról a külpolitikáért felelős miniszter gondoskodik.

Végső előterjesztői indokolás

a Francia Köztársaság Kormánya és a Nigeri Köztársaság Kormánya között a francia haderő Száhel-övezet biztonsága érdekében Nigerben történő beavatkozásának jogi szabályozásáról szóló, 2013. március 25-én Niameyben aláírt megállapodáshoz és a Francia Köztársaság Kormánya és a Nigeri Köztársaság Kormánya között a Száhel-övezet biztonságát szolgáló francia beavatkozás keretében Nigerben tartózkodó francia katonai állomány jogállásának szabályozásáról szóló, 2013. július 19-én Niameyben aláírt megállapodáshoz kapcsolódó, a Francia Köztársaság Kormánya és a Nigeri Köztársaság Kormánya közötti, a TAKUBA erők nem francia erőinek jogállásának szabályozásáról szóló Kiegészítő Jegyzőkönyvhöz Elfogadó Nyilatkozattal történő csatlakozás kihirdetéséről szóló 2021. évi CVI. törvényhez

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

Az utóbbi évtizedben a Száhel-övezet biztonsági helyzete jelentős mértékben romlott, az etnikai és törzsi konfliktusok kiéleződése, a szélsőséges iszlamista mozgalmak és terrorista csoportok térnyerése tapasztalható. Maliban a francia vezetésű SERVAL fedőnevű művelet az Egyesült Nemzetek (ENSZ) Biztonsági Tanácsának (BT) 2012. december 20-án kelt 2085-ös határozata után, Mali meghívása alapján kezdődött.

A SERVAL műveletet 2014. július 15-től a szintén francia vezetésű BARKHANE fedőnevű művelet váltotta fel. A művelet egyéb európai erőkkel (pl. Egyesült Királyság, Észtország, Svédország) együttműködve nyújt támogatást a G5 Száhel országok (Burkina Faso, Csád, Mali, Mauritánia és Niger) haderőinek. A terrorizmus elleni hatékonyabb fellépés jegyében 2020. március 27-én – francia kezdeményezésre – Belgium, Csehország, Észtország, Németország, Mali, Niger, Hollandia, Norvégia, Portugália, Svédország és az Egyesült Királyság kinyilvánította azon politikai szándékát, hogy a konvencionális erők támogatására, a jelenleg átalakulóban lévő BARKHANE alárendeltségében megalkotja a TAKUBA fedőnevű különleges műveleti erőket tömörítő alkalmi harci köteléket.

A TAKUBA feladataiban való részvételhez közjogi és nemzetközi jogi szempontból három feltételnek kell megvalósulnia:

1. a hazai közjogi engedély, amelyet az Alaptörvény 47. cikke szabályoz;
2. a művelet végzésére vonatkozó jogcím vagy más néven nemzetközi jogi engedély, amely – az önvédelemben folytatandó klasszikus alkalmazást (harctevékenységet) kivéve – alapulhat vagy az ENSZ BT kifejezett felhatalmazó határozatán és / vagy a művelet helyszíne szerinti fogadó ország meghívásán;
3. a műveletben részt vevő állomány jogállásának rendezése, mind a művelet helyszíne szerinti országban, mind esetleges más települési helyszínen.

Az Alaptörvény 47. cikke alapján amennyiben a műveleti tevékenység nem minősül alkalmazásnak vagy állomásozásnak, akkor a határátlépéssel járó csapatmozgás engedélyezése a Kormány hatásköre, ahhoz nem szükséges országgyűlési engedély. Ha alkalmazásnak vagy állomásozásnak minősül, és nem a NATO, az EU vagy hasonló nemzetközi szervezet (pld. ENSZ) döntésén alapul, akkor a csapatmozgást az Országgyűlés engedélyezi. Ha az alkalmazás vagy más csapatmozgás a NATO, az EU, nemzetközi szervezet döntésén alapul, akkor a Kormány engedélye kell.

Az alkalmazás alatt a honvédelemről és a Magyar Honvédségről, valamint a különleges jogrendben bevezethető intézkedésekről szóló 2011. évi CXIII. törvény (Hvt.) 80. § 1. pontjában értelmezett alkalmazást (harctevékenységet) kell érteni.

Az alábbiakban kifejtettek alapján nincsen ENSZ felhatalmazás a franciákon kívüli más nemzetek általi részvételre, ebből következően, amennyiben alkalmazás (harctevékenység) is feladata lesz a magyar kontingensnek, akkor az Országgyűlés engedélye kell.

Az MH kontingens kitelepülésének előkészítése érdekében tervezett előkészítő elem kiküldéséhez, – tekintettel arra, hogy tevékenysége nem minősül alkalmazásnak, – az Alaptörvény 47. cikk (1) bekezdés alapján a Kormány engedélye szükséges.

A magyar különleges műveleti erők szerepvállalása a tanácsadási, támogatási és harctéri mentorálási feladatok végrehajtására fog épülni. Az előkészítő elem kitelepítését követően, egy 62 fős (legfeljebb 80 fős) kontingenssé egészül ki.

Nemzetközi jogi jogcím

A francia haderő vezette korábbi SERVAL műveletre, a jelenlegi BARKHANE műveletre, és ennek részét alkotó TAKUBA feladatra vonatkozó, minden ENSZ tagállamot felhatalmazó általános ENSZ Biztonsági Tanács felhatalmazás nincs. (Továbbá nem minősül sem NATO, sem EU műveletnek.)

A Maliról szóló legfrissebb 2531. sz. ENSZ BT határozat utal a francia műveletre, azonban ennek 41. pontja kifejezetten a francia erőknek szól, és csak a MINUSMA művelettel összefüggésben ad felhatalmazást.

A nemzetközi jog alapján, amennyiben nincs ENSZ felhatalmazás, ilyen jellegű katonai jelenlétre és műveleti tevékenység végzésére jogszerűen csak az érintett államok beleegyezésével van lehetőség.

A francia fél fenti levele is megerősíti, hogy a TAKUBA-hoz való csatlakozás és a műveleti területen való tevékenység nemzetközi jogi alapja az érintett országok meghívása, azaz konkrétan a Nigeri Köztársaság és a Mali Köztársasági elnökeinek meghívólevelei. (Mali tekintetében a Maliban 2021. május 24-én végbement katonai puccs ellenére – ellenkező információig – továbbra is hatállyal bír.) Ezen levelek Magyarország miniszterelnökének címezve megérkeztek. A levelekben a Nigeri Köztársaság és a Mali Köztársasági elnökei külön-külön felkérik Magyarországot a segítségnyújtásra, így a magyar fegyveres erőket arra, hogy vegyenek részt államuk területén a TAKUBA feladataiban.

Jogállás

Mali területére vonatkozóan Franciaország Kormánya és Mali Köztársaság Kormánya között a SERVAL misszió elindításával kapcsolatos, 2013. március 7-én Bamakoban és 2013. március 8-án Kouloubaban aláírt megállapodáshoz kapcsolódó, a TAKUBA művelet nem francia erőről szóló, Mali és Franciaország között 2020. március 6-án és 10-én aláírt Kiegészítő Jegyzőkönyv rendelkezik a nem francia erők jogállásáról.

Niger területére vonatkozóan Franciaország Kormánya és a Nigeri Köztársaság Kormánya között a Száhel-övezet biztonságának garantálása érdekében a francia erők nigeri katonai beavatkozására vonatkozó jogi keretek szabályozására létrejött, 2013. március 25-én Niameyben aláírt megállapodáshoz kapcsolódó, továbbá Franciaország Kormánya és a Nigeri Köztársaság Kormánya között a Nigerben jelenlévő francia erők jogállásának szabályozására létrejött, 2013. július 19-én Niameyben aláírt megállapodáshoz kapcsolódó, a TAKUBA nem francia erőiről szóló, Niger és Franciaország között 2020. április 28-án aláírt Kiegészítő Jegyzőkönyv rendelkezik a nem francia erők jogállásáról.

Mindkét, nem francia erők jogállását szabályozó Kiegészítő Jegyzőkönyvhöz történő csatlakozás a nigeri és a mali elnökök meghívólevelei mellett egy, az érintett országok diplomáciai képviselőihez eljuttatott Szóbeli jegyzékkel (Note verbale) valósulhat meg. Ezen Szóbeli jegyzéknek a Kiegészítő Jegyzőkönyv mellékletét képező Elfogadó Nyilatkozatot (Texte de l'acceptation) kell tartalmaznia.

A jogállási megállapodások tárgyköre országgyűlési szabályozási tárgykör, továbbá a büntetőjogi kapcsolódások is a törvényi szintű kihirdetést teszik indokolttá.

Mivel a TAKUBA-ban résztvevő nem francia erőkről szóló Kiegészítő Jegyzőkönyvek és az Elfogadó Nyilatkozat szövege végleges, arra vonatkozóan érdemi tárgyalások lefolytatására nincs lehetőség.

A törvényjavaslat célja a francia és a nigeri fél közötti Kiegészítő Jegyzőkönyv és az Elfogadó Nyilatkozat kötelező hatályának elismerése.

E törvény tervezetéhez tartozó indoklás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. §, valamint a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (2) bekezdés a) pontja alapján kerül közzétételre.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

1. §

A Javaslat 1. §-a a nemzetközi szerződésekkel kapcsolatos eljárásról szóló 2005. évi L. törvény 7. § (1)–(3) bekezdésének, valamint 10. § (1) bekezdés a) pontjának megfelelően tartalmazza a Megállapodás kötelező hatályának elismerésére adott országgyűlési felhatalmazást.

2–3. §, 1–2. melléklet

A Javaslat 2. §-a a nemzetközi szerződésekkel kapcsolatos eljárásról szóló 2005. évi L. törvény 10. § (1) bekezdés b) pontjának megfelelően rendelkezik a Csatlakozás kihirdetéséről. A hiteles magyar nyelvű szöveget az 1. melléklet, a hiteles francia szöveget a 2. melléklet tartalmazza.

4. §

Tekintettel arra, hogy egy aláírt Kiegészítő Jegyzőkönyvhöz történő csatlakozásról van szó, ezért a 2. §, a 3. §, valamint az 1. melléklet és a 2. melléklet az Elfogadó Nyilatkozat 14. cikkében meghatározott időpontban lép hatályba.

A 2. §, a 3. §, valamint az 1. melléklet és a 2. melléklet hatálybalépésének naptári napját a külpolitikáért felelős miniszter annak ismertté válását követően a Magyar Közlönyben haladéktalanul közzétett közleményével állapítja meg.

5. §

A Javaslat 5. §-a a megállapodás tárgyából fakadóan a honvédelemért felelős minisztert jelöli meg a megállapodás végrehajtásáért.

Végső előterjesztői indokolás

a Francia Köztársaság Kormánya és a Mali Köztársaság Kormánya között levélváltás formájában létrehozott, Bamakóban 2013. március 7-én és Kouloubában 2013. március 8-án aláírt, a SERVAL erők jogállásáról szóló Megállapodáshoz kapcsolódó, a Francia Köztársaság Kormánya és a Mali Köztársaság Kormánya közötti, a TAKUBA erők nem francia erőinek jogállásának szabályozásáról szóló Kiegészítő Jegyzőkönyvhöz Elfogadó Nyilatkozattal történő csatlakozás kihirdetéséről szóló 2021. évi CVII. törvényhez

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

Az utóbbi évtizedben a Száhel-övezet biztonsági helyzete jelentős mértékben romlott, az etnikai és törzsi konfliktusok kiéleződése, a szélsőséges iszlamista mozgalmak és terrorista csoportok térnyerése tapasztalható. Maliban a francia vezetésű SERVAL fedőnevű művelet az Egyesült Nemzetek (ENSZ) Biztonsági Tanácsának (BT) 2012. december 20-án kelt 2085-ös határozata után, Mali meghívása alapján kezdődött.

A SERVAL műveletet 2014. július 15-től a szintén francia vezetésű BARKHANE fedőnevű művelet váltotta fel. A művelet egyéb európai erőkkel (pl. Egyesült Királyság, Észtország, Svédország) együttműködve nyújt támogatást a G5 Száhel országok (Burkina Faso, Csád, Mali, Mauritánia és Niger) haderőinek. A terrorizmus elleni hatékonyabb fellépés jegyében 2020. március 27-én – francia kezdeményezésre – Belgium, Csehország, Észtország, Németország, Mali, Niger, Hollandia, Norvégia, Portugália, Svédország és az Egyesült Királyság kinyilvánította azon politikai szándékát, hogy a konvencionális erők támogatására, a jelenleg átalakulóban lévő BARKHANE alárendeltségében megalakítja a TAKUBA fedőnevű különleges műveleti erőket tömörítő alkalmi harci köteléket.

A TAKUBA feladataiban való részvételhez közjogi és nemzetközi jogi szempontból három feltételnek kell megvalósulnia:

1. a hazai közjogi engedély, amelyet az Alaptörvény 47. cikke szabályoz;
2. a művelet végzésére vonatkozó jogcím vagy más néven nemzetközi jogi engedély, amely – az önvédelemben folytatandó klasszikus alkalmazást (harctevékenységet) kivéve – alapulhat vagy az ENSZ BT kifejezett felhatalmazó határozatán és / vagy a művelet helyszíne szerinti fogadó ország meghívásán;
3. a műveletben részt vevő állomány jogállásának rendezése, mind a művelet helyszíne szerinti országban, mind esetleges más települési helyszínen.

Az Alaptörvény 47. cikke alapján amennyiben a műveleti tevékenység nem minősül alkalmazásnak vagy állomásozásnak, akkor a határátlépéssel járó csapatmozgás engedélyezése a Kormány hatásköre, ahhoz nem szükséges országgyűlési engedély. Ha alkalmazásnak vagy állomásozásnak minősül, és nem a NATO, az EU vagy hasonló nemzetközi szervezet (pld. ENSZ) döntésén alapul, akkor a csapatmozgást az Országgyűlés engedélyezi. Ha az alkalmazás vagy más csapatmozgás a NATO, az EU, nemzetközi szervezet döntésén alapul, akkor a Kormány engedélye kell.

Az alkalmazás alatt a honvédelemről és a Magyar Honvédségről, valamint a különleges jogrendben bevezethető intézkedésekről szóló 2011. évi CXIII. törvény (Hvt.) 80. § 1. pontjában értelmezett alkalmazást (harctevékenységet) kell érteni.

Az alábbiakban kifejtettek alapján nincsen ENSZ felhatalmazás a franciákon kívüli más nemzetek általi részvételre, ebből következően, amennyiben alkalmazás (harctevékenységet) is feladata lesz a magyar kontingensnek, akkor az Országgyűlés engedélye kell.

Az MH kontingens kitelepülésének előkészítése érdekében tervezett előkészítő elem kiküldéséhez, – tekintettel arra, hogy tevékenysége nem minősül alkalmazásnak, – az Alaptörvény 47. cikk (1) bekezdés alapján a Kormány engedélye szükséges.

A magyar különleges műveleti erők szerepvállalása a tanácsadási, támogatási és harctéri mentorálási feladatok végrehajtására fog épülni. Az előkészítő elem kitelepítését követően, egy 62 fős (legfeljebb 80 fős) kontingenssé egészül ki.

Nemzetközi jogi jogcím

A francia haderő vezette korábbi SERVAL műveletre, a jelenlegi BARKHANE műveletre, és ennek részét alkotó TAKUBA feladatra vonatkozó, minden ENSZ tagállamot felhatalmazó általános ENSZ Biztonsági Tanács felhatalmazás nincs. (Továbbá nem minősül sem NATO, sem EU műveletnek.)

A Maliról szóló legfrissebb 2531. sz. ENSZ BT határozat utal a francia műveletre, azonban ennek 41. pontja kifejezetten a francia erőknek szól, és csak a MINUSMA művelettel összefüggésben ad felhatalmazást.

A nemzetközi jog alapján, amennyiben nincs ENSZ felhatalmazás, ilyen jellegű katonai jelenlétre és műveleti tevékenység végzésére jogszerűen csak az érintett államok beleegyezésével van lehetőség.

A francia fél fenti levele is megerősíti, hogy a TAKUBA-hoz való csatlakozás és a műveleti területen való tevékenység nemzetközi jogi alapja az érintett országok meghívása, azaz konkrétan a Nigeri Köztársaság és a Mali Köztársasági elnökeinek meghívólevelei. (Mali tekintetében a Maliban 2021. május 24-én végbement katonai puccs ellenére – ellenkező információig – továbbra is hatállyal bír.) Ezen levelek Magyarország miniszterelnökének címezve megérkeztek. A levelekben a Nigeri Köztársaság és a Mali Köztársasági elnökei külön-külön felkérlik Magyarországot a segítségnyújtásra, így a magyar fegyveres erőket arra, hogy vegyenek részt államuk területén a TAKUBA feladataiban.

Jogállás

Mali területére vonatkozóan Franciaország Kormánya és Mali Köztársaság Kormánya között a SERVAL misszió elindításával kapcsolatos, 2013. március 7-én Bamakoban és 2013. március 8-án Kouloubaban aláírt megállapodáshoz kapcsolódó, a TAKUBA művelet nem francia erőiről szóló, Mali és Franciaország között 2020. március 6-án és 10-én aláírt Kiegészítő Jegyzőkönyv rendelkezik a nem francia erők jogállásáról.

Niger területére vonatkozóan Franciaország Kormánya és a Nigeri Köztársaság Kormánya között a Száhel-övezet biztonságának garantálása érdekében a francia erők nigeri katonai beavatkozására vonatkozó jogi keretek szabályozására létrejött, 2013. március 25-én Niameyben aláírt megállapodáshoz kapcsolódó, továbbá Franciaország Kormánya és a Nigeri Köztársaság Kormánya között a Nigerben jelenlévő francia erők jogállásának szabályozására létrejött, 2013. július 19-én Niameyben aláírt megállapodáshoz kapcsolódó, a TAKUBA nem francia erőiről szóló, Niger és Franciaország között 2020. április 28-án aláírt Kiegészítő Jegyzőkönyv rendelkezik a nem francia erők jogállásáról.

Mindkét, nem francia erők jogállását szabályozó Kiegészítő Jegyzőkönyvhöz történő csatlakozás a nigeri és a mali elnökök meghívólevelei mellett egy, az érintett országok diplomáciai képviselőihez eljuttatott Szóbeli jegyzékkel (Note verbale) valósulhat meg. Ezen Szóbeli jegyzéknek a Kiegészítő Jegyzőkönyv mellékletét képező Elfogadó Nyilatkozatot (Texte de l'acceptation) kell tartalmaznia.

A jogállási megállapodások tárgyköre országgyűlési szabályozási tárgykör, továbbá a büntetőjogi kapcsolódások is a törvényi szintű kihirdetést teszik indokolttá.

Mivel a TAKUBA-ban résztvevő nem francia erőkről szóló Kiegészítő Jegyzőkönyvek és az Elfogadó Nyilatkozatok szövege végleges, arra vonatkozóan érdemi tárgyalások lefolytatására nincs lehetőség.

A törvényjavaslat célja a francia és a mali fél közötti Kiegészítő Jegyzőkönyv és az Elfogadó Nyilatkozat kötelező hatályának elismerése.

E törvény tervezetéhez tartozó indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. §, valamint a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (2) bekezdés a) pontja alapján kerül közzétételre.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

1. §

A Javaslat 1. §-a a nemzetközi szerződésekkel kapcsolatos eljárásról szóló 2005. évi L. törvény 7. § (1)–(3) bekezdésének, valamint 10. § (1) bekezdés a) pontjának megfelelően tartalmazza a Megállapodás kötelező hatályának elismerésére adott országgyűlési felhatalmazást.

2–3. §, 1–2. melléklet

A Javaslat 2. §-a a nemzetközi szerződésekkel kapcsolatos eljárásról szóló 2005. évi L. törvény 10. § (1) bekezdés b) pontjának megfelelően rendelkezik a a Csatlakozás kihirdetéséről. A hiteles magyar nyelvű szöveget az 1. melléklet, a hiteles francia szöveget a 2. melléklet tartalmazza.

4. §

Tekintettel arra, hogy egy aláírt Kiegészítő Jegyzőkönyvhöz történő csatlakozásról van szó, ezért a 2. §, a 3. §, valamint az 1. melléklet és a 2. melléklet a Kiegészítő Jegyzőkönyvben meghatározott időpontban lép hatályba.

Az Elfogadó Nyilatkozat, illetve a 2. §, a 3. §, valamint az 1. melléklet és a 2. melléklet hatálybalépésének naptári napját a külpolitikáért felelős miniszter annak ismertté válását követően a Magyar Közlönyben haladéktalanul közzétett közleményével állapítja meg.

5. §

A Javaslat 5. §-a a Megállapodás tárgyából fakadóan a honvédelemért felelős minisztert jelöli meg a megállapodás végrehajtásáért.

Végső előterjesztői indokolás a Magyarország Kormánya és az Egyesült Arab Emírségek Kormánya között a beruházások ösztönzéséről és kölcsönös védelméről szóló megállapodás kihirdetéséről szóló 2021. évi CVIII. törvényhez

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

A Magyarország Kormánya és az Egyesült Arab Emírségek Kormánya között a beruházások ösztönzéséről és kölcsönös védelméről szóló megállapodás (a továbbiakban: Megállapodás) létrehozásának célja a két ország közötti gazdasági kapcsolatok fejlesztése, különösen az egymás területén megvalósuló beruházási tevékenység feltételeinek kedvezőbbé, biztonságosabbá tételével és így a beruházások ösztönzésével.

A két ország között létrejövő beruházásvédelmi megállapodás jogi keretet teremt az egymás területén megvalósuló beruházások tekintetében. Meghatározza a beruházás fogalmát, megfogalmazza a kedvező beruházási feltételek megteremtésének szükségességét. A Megállapodás a beruházók beruházási vitáival kapcsolatban az igazságos és méltányos elbánást írja elő. Lényeges rendelkezés ezen kívül a nemzeti elbánás és a legnagyobb kedvezmény elve alkalmazásának előírása, az indokolt kivételek megjelölésével (pl. integrációk keretében nyújtott kedvezmények). Rendelkezik tovább a keletkezett jövedelmek átutalásáról, az esetleges államosítás esetén követendő gyakorlatról. A Megállapodás szabályozza a Szerződő Felek, valamint a beruházó és az állam közötti viták rendezésének módjait.

A Megállapodás egyik legfőbb rendeltetése, hogy a két ország beruházói számára biztosítottak legyenek a beruházásaik védelmét jelentő jogi garanciális elemek. A beruházók számára különösen fontos az esetlegesen – akár az állammal szemben is – felmerülő jogviták tisztességes, pártatlan választottbíráskodás mellett történő rendezése. Többek között ennek garanciáit is nyújtja a Megállapodás.

Magyarország és az Egyesült Arab Emírségek között a tárgyalások lefolytatására irányuló felhatalmazást a 27/2006 (XII. 7.) ME határozat és az Európai Bizottság 2014. május 27-én kelt határozata tartalmazza.

Jelen indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (3) bekezdése, valamint a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő, és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. §-a alapján az indokolás a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

Az 1. és 2. §-hoz

A Megállapodás a nemzetközi szerződésekkel kapcsolatos eljárásról szóló 2005. évi L. törvény (továbbiakban: Nsztv.) 2. § a) pontja szerinti nemzetközi szerződésnek minősül, arra ennek megfelelően az Nsztv. előírásai vonatkoznak.

Az Nsztv. 7. § (1) bekezdés a) pontjára és (3) bekezdés b) pontjára való tekintettel a nemzetközi szerződés kötelező hatályának elismerésére akkor kerülhet sor, ha a szerződés szövegének ismeretében az Országgyűlés feladat- és hatáskörébe tartozó nemzetközi szerződés esetében az Országgyűlés erre felhatalmazást ad.

Az aláírást követően a Megállapodás hatálybalépése érdekében annak kötelező hatályát az Országgyűlés – a Megállapodás kihirdetéséről szóló törvényjavaslat elfogadása útján – ismeri el. A Kormány így a Megállapodás szövegének végleges megállapítását követően a törvényjavaslatot benyújtotta az Országgyűlésnek a Megállapodás kötelező hatályának elismerésére vonatkozó felhatalmazás megadása céljából.

A 3. §-hoz

A 3. § (1) bekezdése szerint a Megállapodás hiteles magyar nyelvű szövegét az 1. melléklet tartalmazza. A 3. § (2) bekezdése szerint a Megállapodás hiteles angol nyelvű szövegét a 2. melléklet tartalmazza.

A 4. §-hoz

A 4. § a törvény hatálybalépéséről rendelkezik.

Az 5. §-hoz

Az 5. § a törvény végrehajtásáért felelős minisztert nevezi meg.

Az 1. számú és a 2. számú melléklethez

A Megállapodás 1. cikke a fogalmi meghatározásokat tartalmazza. Lényeges, hogy a „beruházó” fogalmi meghatározása alapján biztosított a Megállapodásban rögzített védelmi és garancia rendszer. A Megállapodás a beruházó által a másik szerződő fél területén létrehozott beruházásai tekintetében alkalmazandó. A beruházás fogalma szélesben definiált, példaként beruházásnak minősül egy külföldi befektető gazdasági társaságban való részesedése, a gazdasági tevékenység megvalósításához vásárolt ingatlan, olyan jog vagy kedvezmény, ami a külföldi befektetőt megilleti.

A 2. cikkben a felek nyilatkoznak az egymás területén való beruházások ösztönzéséről és számukra kedvező üzleti környezet biztosításáról. Továbbá vállalásokat tesznek a tisztességes és méltányos elbánás biztosításáról a másik fél beruházásainak és beruházóinak számára. Emellett teljes körű biztonságot biztosítanak a másik fél területén megvalósult beruházásoknak.

A 3. cikk lényeges új szabályozási elemet tartalmaz: rögzíti a Felek szabályozási jogát. E szerint a Megállapodás rendelkezései nem befolyásolják a Felek azon jogát, hogy a jogos szakpolitikai céljaik eléréséhez szükséges szabályozási intézkedéseket fogadjanak el olyan területeken, mint a közegészségügy, a biztonság, a környezet és a közkerölcs védelme, a szociális vagy a fogyasztóvédelem stb. A szabályozási keretnek a beruházás szempontjából negatív változása sem feltétlenül jelenti a Megállapodás megsértését. A Megállapodás rendelkezést tartalmaz továbbá az esetlegesen korábban nyújtott állami támogatást illetően.

A 4. cikk a diszkriminációmentesség, a nemzeti és a legnagyobb kedvezményes elbánás elvét rögzíti. A nemzeti elbánás elve szerint a külföldi beruházót a fogadó állam nem részesítheti hátrányosabb elbánásban, mint amelyet a gazdaság hazai szereplőinek biztosít. A legnagyobb kedvezmény elve alapján a szerződő államok beruházói kölcsönösen jogosultak azokra a kedvezményekre, amelyeket egy harmadik ország beruházója megkapott vagy meg fog kapni a beruházást fogadó országban. A legnagyobb kedvezmény elve alól kivételt képeznek azok a kedvezmények, amelyeket az egyik szerződő fél egy harmadik ország beruházójának vámuiban, szabadkereskedelmi övezetben, pénzügyi unióban, többoldalú beruházásvédelmi megállapodásban való részvétele kapcsán ad. Rögzítik továbbá a Felek, hogy más nemzetközi beruházási szerződésekben és egyéb kereskedelmi megállapodásokban lefektetett lényeges kötelezettségek önmagukban nem minősülnek „elbánásnak”, ezért azok, a Fél e kötelezettségekből fakadóan elfogadott vagy fenntartott intézkedése hiányában nem jelentik a cikkben foglalt kötelezettség megsértését.

Az 5. cikk felsorolja azokat a követelményeket, amelyeket a felek egyike sem alkalmazhat vagy érvényesíthet a Megállapodás hatálya alá tartozó vagy valamelyik fél állama területén végrehajtott egyéb beruházás bővítése, irányítása, lebonyolítása vagy működtetése kapcsán (pl. egy áru vagy szolgáltatás meghatározott mértékű vagy arányú exportja, meghatározott mértékű vagy arányú belföldi tartalom elérése stb.).

A 6. cikk rendelkezik az elszenvedett veszteségek rendezése érdekében biztosított kártalanítás feltételeiről. A cikk értelmében egyik félnek a másik fél beruházóját vagy beruházását ért háború, fegyveres összeütközés, szükségállapot, felkelés, lázadás, zavargás vagy egyéb hasonló esemény miatt a másik Szerződő Fél területén veszteséget szenvednek, az utóbbi Szerződő Fél azért kártalanítást kell, hogy fizessen.

A 7. cikk rögzíti a kisajátítás szabályait. A külföldi által megvalósított beruházást nem államosíthatják, nem sajátíthatják ki vagy vonhatják olyan intézkedés/ek alá, amelynek hatása egyező az államosítással vagy a kisajátítással. Annak megítélése, hogy a hozott intézkedés vagy intézkedés sorozat a kisajátítással azonos hatású-e, tényeken alapuló, eseti elbírálást igényel, amelynek szempontjait a Megállapodás rögzíti. Az előírás alól kivételt képez a közérdekből történő kisajátítás. Ebben az esetben a kisajátítás jogszerűen, hátrányos megkülönböztetéstől mentesen, késedelem nélkül, megfelelő és tényleges kártalanítás mellett történhet. A kisajátítás napjától a tényleges kártalanítás megtörténte napjáig kereskedelmileg elfogadható mértékű kamat jár. A kártalanítás késedelem nélkül teljesítendő, ténylegesen hozzáférhetőnek, szabadon átváltható pénznemben szabadon átutalhatónak kell lennie.

A 8. cikk a beruházásból származó jövedelmek átutalásának szabadságát rögzíti, felsorolva azon fizetéseket, amelyek esetében szabad az átutalás. Az átutalásokat szabadon átváltható pénznemben vagy a beruházás pénznemében kell késedelem nélkül teljesíteni, a beruházást fogadó állam területén teljesítendő közterhek befizetését követően.

A 9. cikk a beruházáshoz kapcsolódó jogátruházás kérdéseit szabályozza. Az átruházott jogok és követelések nem haladhatják meg a beruházó eredeti jogait és követeléseit.

A 10. cikk az egyik szerződő állam és a másik szerződő állam beruházója között, az egyik szerződő állam területén lévő beruházásával kapcsolatban keletkezett viták rendezésének módját adja meg. A keletkezett vitát a vitában álló feleknek peren kívül, barátságos módon, konzultáció útján kell egymással rendezniük. Az egyik szerződő fél beruházója írásban kéri a másik szerződő felet a konzultációs vitarendezésre megadva a tényállást, a kifogással élő beruházó megállapításait, a bizonyítékokat és a feltételezett jogalapot egyaránt.

Amennyiben a vitát hat hónapon belül nem sikerül rendezni, a beruházó fordulhat a beruházást fogadó állam bíróságához; vagy a Beruházási Viták Rendezésének Nemzetközi Központjához (ICSID); vagy ad hoc választott bírósághoz, amely vagy az ENSZ Nemzetközi Kereskedelmi Jogi Bizottságának szabályai alapján jött létre; vagy a Beruházási Viták Rendezése Központjának Titkársága által az eljáráshoz szükséges kiegészítő intézkedések szabályai szerint. A vitában résztvevő felek megállapodása szerint bármely más vitarendezési forma keretében is történhet a vitarendezés. A fenti vitarendezési módok útján való igényérvényesítés kizárja, hogy a beruházó másik fórumhoz is kérelemmel forduljon az adott ügyben. A kifogás megadott időn belüli benyújtásának elmulasztása jogvesztéssel jár. A választottbíró által meghozott döntés végleges és kötelező érvényű a vitában résztvevő felek számára és azt az érintett szerződő állam jogszabályaival összhangban kell végrehajtani.

A hazai, külföldön beruházást végrehajtó vállalkozások védelmében különösen nagy jelentőségű a választottbíráskodás lehetőségének biztosítása. Az Európai Unió tagországai számára legfontosabb kereskedelmi partnerekkel önálló vagy szabadkereskedelmi megállapodás keretében kitárgyalandó beruházási megállapodást a tagországok által adott felhatalmazás alapján az Európai Bizottság tárgyal. Átmeneti időre szólóan a tagországok létrehozhatnak kétoldalú beruházásvédelmi megállapodásokat azon harmadik országokkal, amelyekkel az Európai Bizottság nem rendelkezik tárgyalási felhatalmazással. Így figyelembe kell vennünk azt a tényt, hogy Magyarország kétoldalú keretben beruházásvédelmi megállapodást – megfelelő hazai és az Európai Bizottság által adott felhatalmazás alapján – csak fejlődő, legkevesbé fejlett fejlődő illetve átmeneti gazdaságú országokkal köthet, ahol a jogrend és a jogbiztonság nem minden esetben éri el a fejlett országokban meglévő szintet. Kiemelendő, hogy a beruházásvédelmi megállapodások lényegét, értelmét éppen a beruházó tulajdonának védelmét szolgáló választottbíráskodás lehetősége jelenti. Ezért fontos, hogy a megállapodások tartalmazzák a beruházók védelmét szolgáló legfőbb garanciális elemet.

A 11. cikk a beruházó és az állam közötti vitarendezési eljárásban alkalmazandó jogról rendelkezik. A beruházó által a vitarendezés céljából választható, fent említett bíróságok nem rendelkeznek hatáskörrel arra, hogy megállapítsák egy adott sérelmezett intézkedésnek a beruházást fogadó ország joga szerinti jogszerűségét. A választottbírósnak a Felek bíróságai és hatóságai által követett és alkalmazott fennálló jogértelmezést kell elfogadnia és a választottbírószék hazai jogra vonatkozó értelmezése nem köti az adott Fél bíróságait és hatóságait.

A 12. cikk alapján, amennyiben a beruházó nem a beruházást fogadó állam bírósága elé terjeszti vitarendezés iránti igényét, úgy a felek megállapodhatnak a választottbíráskodás helyéről.

A 13. cikk szerint választottbíróként olyan személy jelölhető, aki szakértelemmel vagy gyakorlattal rendelkezik a nemzetközi közjog, azon belül különösen a nemzetközi beruházási jog terén.

A 14. cikk rögzíti, hogy a választottbírák függetlenek, és nem állhatnak kapcsolatban egyetlen kormánnyal sem, továbbá nem vehetnek részt olyan vita elbírálásában, amely közvetlen vagy közvetett összeférhetetlenséget eredményezne. Amennyiben felmerül valamely választottbíró összeférhetetlensége, az érdekelt fél kifogással élhet, amelynek keretében felkérheti az ICSID főtitkárát, hogy döntsön az érintett választottbíró kizárásáról.

A 15. cikk szabályozza a választott bíróság ítéletét, és rögzíti, hogy az csak a felek között, kizárólag a konkrét ügyben kötelező erejű. A jogerős ítéletben pénzbeli kártérítés, tulajdon helyreállítása, valamint a választottbírószéki eljárás és az ügyvédi költségek megtérítése írható elő.

A végrehajtásról szóló 16. cikk szerint az ítéletet az abban az esetben feltüntetett időpontig azon Szerződő Fél államának jogával összhangban kell végrehajtani, amelynek területén a beruházás létesült. A cikk rögzíti továbbá azokat a határidőket, amelyek eltelte után a jogerős ítélet végrehajtása nem követelhető.

A Szerződő Felek közötti jogviták rendezésének módját adja meg a Megállapodás 17. cikke. A Szerződő Felek között a Megállapodás értelmezésével és alkalmazásával kapcsolatban felmerült jogvitákat tárgyalások, konzultációk útján rendezik. Amennyiben hat hónapon belül nem sikerül rendezni a vitás kérdést, úgy azt háromtagú választottbírószék elé kell terjeszteni. A cikk rendelkezik a választottbírószék létrehozásának módjáról. A választottbírószék döntése végleges és kötelező mindkét fél számára.

A 18. cikk az információk átláthatóságáról és közzétételéről szól. E cikk rendelkezik a Szerződő Felek egymás beruházóit és azok beruházásait esetlegesen érintő jogszabályaival, nemzetközi megállapodásaival kapcsolatos tájékoztatási kötelezettségéről.

A 19. cikk értelmében a Megállapodás rendelkezései nem szabhatják gátját annak, hogy a beruházó más két- vagy többoldalú nemzetközi szerződés alapján a Megállapodásban biztosítottnál kedvezőbb elbánásban részesüljön.

A 20. cikk a Megállapodás alkalmazhatóságáról rögzíti, hogy a Megállapodás rendelkezései nem alkalmazhatóak olyan jogviták vagy követelések esetén, amelyek a hatálybalépés előtt merültek fel, vagy amelyeket a hatálybalépés előtt rendeztek.

A 21. cikk a Megállapodás értelmezésével vagy alkalmazásával kapcsolatos egyeztetések körét szabályozza.

A 22. cikk a Szerződő Felek intézkedéseinek a Megállapodás alóli általános kivételeit és azok feltételeit határozza meg. Fizetési mérleg problémák alapján rendkívüli intézkedések hozhatók. Ezen különleges körülmények között hozott intézkedéseknek azonban méltányosnak kell lenniük, nem alkalmazhatóak önkényesen, sem indokolatlan

hátrányos megkülönböztetésként, és az intézkedésekről, azok mibenlétéről és várható időtartamáról a másik Szerződő Felet értesíteni kell. A Szerződő Felek megállapodtak abban is, hogy a Megállapodás 10. cikke szerinti vitarendezés nem minősül elbánságnak, preferenciának vagy kiváltságnak.

A 23. cikk rögzíti azokat az eseteket, amelyekben meg kell tagadni a Megállapodásból származó előnyöket mind természetes személyek, mint jogi személyek vonatkozásában.

A 24. cikk a záró rendelkezéseket tartalmazza. Rendelkezik a hatálybalépés, időbeli hatály megszűnés és módosítás kérdéseiről. Magyarországnak az Európai Unió tagságával kapcsolatban rögzíti, hogy a Megállapodás nem érinti az Európai Unió alapjául szolgáló szerződésekből, valamint az elsődleges és másodlagos uniós jogból fakadó kötelezettségeinket, azokat nem érvényteleníti, módosítja vagy érinti más módon.

A Megállapodás tíz éves időtartamra szól, ami automatikusan meghosszabbodik, hacsak valamelyik Szerződő Fél a tíz éves időtartam lejárta előtt legalább egy évvel vagy azt követően bármikor írásban az fel nem mondja. A beruházások biztonsága érdekében arról is rendelkeztek a Szerződő Felek, hogy a Megállapodás felmondása előtt megvalósult beruházásokra vonatkozóan a Megállapodás rendelkezései a felmondást követő további tíz évig érvényben maradnak.

A Megállapodás bármely fél kérésére módosítható. Bármely módosítás a Megállapodás részét képezi és hatálybaléptetésük módja megegyezző a Megállapodás hatálybaléptetésének szabályaival.

A felek diplomáciai úton értesítik egymást arról, hogy a Megállapodás hatálybalépésére vonatkozó belső eljárási követelményeiket teljesítették. Ez a Megállapodás az utolsó értesítés keltét követő hatvanadik napon lép hatályba.

A cikk rögzíti továbbá, hogy amennyiben a jövőben létrejön egy többoldalú beruházási választottbíróság vagy a jogvitákra alkalmazandó fellebbezési mechanizmus, és az annak keretében létrejött megállapodásnak Magyarország és az Egyesült Arab Emírségek egyaránt részes, a jelen Megállapodás jogvitákra vonatkozó rendelkezései nem alkalmazandók.

Az I. melléklet (továbbiakban: melléklet) a Megállapodás alapján kijelölt választottbírák magatartási kódexét tartalmazza.

A melléklet 1. cikke a magatartási kódex alapvető fogalmait definiálja, úgy, mint a tag, az asszisztens, és a jelölt fogalma.

A melléklet 2. cikke a vitarendezési eljárás feddhetetlensége és pártatlansága érdekében alapvető irányadó elveket határoz meg.

A melléklet 3. cikke rögzíti, hogy választottbírósági jelölt köteles részletesen tájékoztatni a vitában álló feleket minden olyan körülményről, amely a függetlenségét vagy pártatlanságát befolyásolhatja. A tag a feladata ellátása során is köteles mindenkor tájékoztatni a vitában álló feleket a magatartási kódex tényleges vagy potenciális megsértéséről.

A melléklet 4. cikke felsorolja a választottbíróság tagjaira vonatkozó kötelezettségeket. Ilyen kötelezettség többek között, hogy választottbíróság tagjának meg kell ismernie a magatartási kódexet, kerülnie kell mindennemű közvetlen vagy közvetett összeférhetetlenséget, illetve, hogy nem fogadhat el utasítást szervezettől vagy kormánytól stb. A tagnak továbbá biztosítania kell, hogy asszisztense is ismerje a kódex rá vonatkozó, releváns részeit.

A melléklet 5. cikke szabályozza a korábbi választottbírósági tag helyzetét. A korábbi tag a Megállapodással összefüggő feladatai megszűnését követő öt évig nem járhat el kapcsolódó jogvitában, és nem járhat el a vitában álló felek valamelyike által kijelölt jogi tanácsadóként, szakértőként, tanúként más beruházási vitában sem. Kötelezettségzegés esetén az ICSID főtitkára vizsgálja ki az ügyet, és az erről született döntést nyilvánosságra hozza.

A melléklet 6. cikke rögzíti a tag és a korábbi tag titoktartási kötelezettségét.

A melléklet 7. cikke előírja, hogy a választottbírósági tag köteles nyilvántartást vezetni és záró elszámolást készíteni a saját és az asszisztense eljárással kapcsolatos időráfordításáról és költségeiről.

Végső előterjesztői indokolás**a Magyarország Kormánya és Ukrajna Miniszteri Kabinetje között a végzettséget és tudományos fokozatokat tanúsító okiratok kölcsönös elismeréséről szóló Egyezmény kihirdetéséről szóló 2021. évi CIX. törvényhez***ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS*

Ezen indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (3) bekezdése, valamint a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (2) bekezdés a) pontja alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

A Magyarország Kormánya és Ukrajna Miniszteri Kabinetje között a végzettséget és tudományos fokozatokat tanúsító okiratok kölcsönös elismeréséről szóló Egyezmény (a továbbiakban: Egyezmény) létrehozására a Magyar Köztársaságban és az Ukrajnában kiállított, államilag elismert bizonyítványok és oklevelek, továbbá a tudományos fokozatot tanúsító okiratok kölcsönös elismeréséről szóló egyezmény létrehozására adott felhatalmazásról szóló 110/2011. (XII. 22.) ME határozat ad felhatalmazást.

A korábban hatályos, a Magyar Köztársaság Kormánya és Ukrajna Kormánya között a Magyar Köztársaságban és Ukrajnában folytatott tanulmányokat és végzettséget tanúsító okiratok, valamint tudományos fokozatok egyenértékűségének kölcsönös elismeréséről szóló kétoldalú kormányközi Egyezmény 1998. október 27-én került megkötésre. Az aláírás óta eltelt időszakban mindkét országban jelentős változások történtek a felsőoktatás területén, amelyre tekintettel szükséges a dokumentum modernizációja és az új nemzeti szakterületi szabályozási környezethez való igazítása. A tartalmilag megújuló Egyezményben egyúttal kifejezésre jutnak az aktuális nemzetpolitikai célkitűzések, illetve a kárpátaljai magyarság érdekeinek minél teljesebb képviseletére való törekvés.

A kétoldalú szakértői tárgyalások már a 2010-es évek elején megkezdődtek az ukrán féllel, a szövegegyeztetés befejezésére azonban akkor nem került sor. A kétoldalú egyeztetések az elmúlt években váltak aktívabbá. Az egyeztetési folyamat többnyire levelezés útján folytatódott az ukrán partnerrel. Az egyeztetési munka felgyorsítását elősegítette a Magyar-Ukrán Gazdasági Együttműködési Kormányközi Vegyes Bizottság keretében felállított oktatási munkacsoport is, amelynek idei két ülésén sor került az Egyezmény szövegtervezetének elvi áttekintésére és az álláspont-különbségek tisztázására. Az Egyezményt a két fél 2021. július 22-én Kijevben írta alá.

*RÉSZLETES INDOKOLÁS***1. §**

Az Egyezmény tartalmát tekintve – a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 4. §-a alapján – törvényhozási tárgykört érintő szabályokat tartalmaz, ezért a nemzetközi szerződésekkel kapcsolatos eljárásról szóló 2005. évi L. törvény (a továbbiakban: Nsztv.) 7. § (1) bekezdés a) pontjában foglaltakra tekintettel az Egyezmény kötelező hatályának elismerésére az Országgyűlés adhat felhatalmazást.

2. §

Az Nsztv. 7. § (2) bekezdése és 9. § (1) bekezdése szerint a kihirdetés az Országgyűlés hatáskörébe tartozik.

3. §

Az Nsztv. 10. § (1) bekezdés b) pontjának megfelelően a törvény 1. melléklete tartalmazza az Egyezmény hiteles magyar nyelvű szövegét.

4. §

Hatályba léptető rendelkezés. A hatálybalépés napját – az Nsztv. 10. § (4) bekezdésének megfelelően – a külpolitikáért felelős miniszter a Magyar Közlönyben közzétett közleményével állapítja meg.

5. §

Az Nsztv. 10. § (1) bekezdés f) pontjának megfelelően tartalmazza az Egyezmény végrehajtásáért felelős szerv megjelölését.

6. §

A Magyar Köztársaság Kormánya és Ukrajna Kormánya között a Magyar Köztársaságban és Ukrajnában folytatott tanulmányokat és végzettséget tanúsító okiratok, valamint tudományos fokozatok egyenértékűségének kölcsönös elismeréséről szóló Egyezményt kihirdető jogszabály hatályon kívül helyezéséről rendelkezik.

III. Kormányrendeletekhez tartozó indokolások

Végső előterjesztői indokolás

az egyes nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű beruházásokkal összefüggő kormányrendeletek módosításáról szóló 594/2021. (X. 27.) Korm. rendelethez

A jogszabály tervezetéhez tartozó indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. §-a, valamint a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (2) bekezdés b) pontja alapján kerül közzétételre.

A módosítás célja az egyes gazdaságfejlesztési célú és munkahelyteremtő beruházásokkal összefüggő közigazgatási hatósági ügyek nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű üggyé nyilvánításáról, valamint egyes nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű üggyé nyilvánításról szóló kormányrendeletek módosításáról szóló 141/2018. (VII. 27.) Korm. rendelet kiegészítése az Alsónémedi területén megvalósuló, lakásépítéshez használt moduláris építőelem gyártására irányuló beruházással. A több milliárd forint értékű projekt hatására 140 új munkahely jön létre.

Tekintettel arra, hogy a gyors és egyszerűbb ügyintézés jelentős mértékben megkönnyítené azon hatósági eljárások menetét, amelyek lehetővé teszik a beruházás időben történő megvalósítását, a beruházó a nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű beruházások megvalósításának gyorsításáról és egyszerűsítéséről szóló 2006. évi LIII. törvény 1. § (1) bekezdés e) pontjára figyelemmel kérte a beruházás nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségűvé nyilvánítását. Az új üzem 2022. szeptemberi rendelkezésre állása kiemelt jelentőségű, ennek megvalósításához szükséges a vonatkozó szakhatósági ügyintézési idők lerövidítése.

A kormányrendelet tartalmazza továbbá a Honvédelmi Sportközpontok fejlesztése keretében megvalósuló beruházással összefüggő közigazgatási hatósági ügyek nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű üggyé nyilvánításáról szóló 479/2017. (XII. 28.) Korm. rendelet technikai módosítását.

A kormányrendelet kiegészíti a tűzvédelmi szakhatósági eljárásokat az egyes közérdeken alapuló kényszerítő indok alapján eljáró szakhatóságok kijelöléséről szóló 531/2017. (XII. 29.) Korm. rendelet kiegészítését annak érdekében, hogy a hivatásos katasztrófavédelmi szerv központi szerve a debreceni velodrom beruházással összefüggő közigazgatási hatósági ügyek nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű üggyé nyilvánításáról és az eljáró hatóságok kijelöléséről szóló 77/2021. (II. 19.) Korm. rendelet szerinti beruházás esetében is jogosulttá váljon a tűzvédelmi szakhatósági eljárások lefolytatására.

Végső előterjesztői indokolás

az egyes beruházásokkal összefüggő közigazgatási hatósági ügyek nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű üggyé nyilvánításáról, valamint egyes nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű beruházásokkal összefüggő kormányrendeletek módosításáról szóló 83/2021. (II. 23.) Korm. rendelet módosításáról szóló 595/2021. (X. 27.) Korm. rendelethez

A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (3) bekezdése, valamint a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (2) bekezdés b) pontja alapján a jogszabályhoz tartozó indokolás a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

Az állam működése során egyre növekvő mértékben, a kormányzati, közigazgatási igényeken túlmutatóan, nemzeti érdekből fakadó elvárásként jelentkezik az egyes központi közigazgatási szerveknek otthont adó, elavult létesítmények fejlesztési igénye. A beruházás ráfordításai a létesítmények fenntartása szempontjából, az üzemeltetési költségek vonatkozásában, hosszú távon minden esetben legalább részbeni megtérüléssel járnak.

A jogalkotás célja, hogy központi államigazgatási szerv létesítményének egyes, építészeti-technológiai szempontból elavult épületének részleges fejlesztése megvalósuljon. A beruházás kiemelkedő színvonalú és eredményes végrehajtása érdekében a Kormány a nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű beruházások megvalósításának gyorsításáról és egyszerűsítéséről szóló 2006. évi LIII. törvény 1. § (1) bekezdés b) pontja alapján az ügymenet, valamint a kivitelezés felgyorsítása érdekében a kormányrendelet 1. §-ában meghatározott beruházással összefüggő közigazgatási hatósági ügyeket nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű üggyé nyilvánítja. A beruházás építési műszaki ellenőre, a felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadói tevékenység biztosítója, valamint beruházásleboncolója a tervezettel kijelölésre kerülő BMSK Beruházási, Műszaki Fejlesztési, Sportüzemeltetési és Közbeszerzési Zrt., amely a fenti feladatokra alkalmas, kiemelkedő szintű szakmai ismerettel, képzett és tapasztalt személyi állománnyal, illetve széles körű piacismerettel rendelkezik.

Végső előterjesztői indokolás

az egyes beruházásokkal összefüggő közigazgatási hatósági ügyek nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű üggyé nyilvánításáról, valamint egyes nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű beruházásokkal összefüggő kormányrendeletek módosításáról szóló 83/2021. (II. 23.) Korm. rendelet módosításáról szóló 596/2021. (X. 27.) Korm. rendelethez

Ezen indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (3) bekezdése, valamint a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (2) bekezdés b) pontja alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

A tervezet az egyes beruházásokkal összefüggő közigazgatási hatósági ügyek nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű üggyé nyilvánításáról, valamint egyes nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű beruházásokkal összefüggő kormányrendeletek módosításáról szóló 83/2021. (II. 23.) Korm. rendelet 2. mellékletében foglalt táblázat módosítására irányul, amely alapján sportcsarnok bővítése helyett új körmendi sportcsarnok építésére kerül sor, változik továbbá a beruházás megvalósításának helyszíne is. A módosítás az új körmendi sportcsarnok megvalósítására irányuló beruházás gyorsítását és egyszerűsítését szolgálja.

V. A Kormány tagjainak rendeleteihez tartozó indokolások

Végső előterjesztői indokolás

a mezőőrök és a hegyőrök szolgálati viszonyáról szóló 40/2021. (X. 27.) AM rendelethez

A jogszabály tervezetéhez tartozó indokolás a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (2) bekezdés a) pontja alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában kerül közzétételre.

A fegyveres biztonsági őrsegről, a természetvédelmi és a mezei őrszolgálatról szóló 1997. évi CLIX. törvény (a továbbiakban: Fbtv.) mezei őrszolgálatokról szóló III. fejezete a 2020. évi LII. törvénnyel, 2020. június 17-ei hatálybalépéssel módosításra került. A módosítás a mezőőrök nyilvántartását, képzését, továbbképzését és vizsgáztatását érinti, amelyeknek megfelelően a mezőőrök és a hegyőrök szolgálati viszonyáról szóló 29/1998. (IV. 30.) FM rendeletet [a továbbiakban: 29/1998. (IV. 30.) FM rendelet] újra kellett gondolni.

Tekintve, hogy a 29/1998. (IV. 30.) FM rendeletnek a hatálybalépése óta több szakasza is kiüresedett, illetve a képzés, továbbképzés és vizsgakövetelmények szabályai nem kellően voltak kidolgozva, ezek módosításának eredményeként a teljes rendelet újraszabályozása vált indokolttá.

A rendelet a korábbi szabályozáshoz képest új keretet kap, amely átláthatóbban tartalmazza

- a képzés, továbbképzés és vizsgáztatás szabályozását,
- a nyilvántartásba vételt, valamint
- a szolgálati jogviszony egyes szabályait.

A rendelet részletesen tartalmazza a képzéssel, továbbképzéssel és vizsgáztatással kapcsolatos szabályokat, de az nem új feladatként jelenik meg a mezőgazdasági igazgatási szerv feladatkörében, hanem azok csupán pontosításra kerülnek a tervezetben. Mezőgazdasági igazgatási szervként a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara jár el. A nyilvántartásra vonatkozóan a tervezet koherens formában tartalmazza a miniszteri rendelet korábbi, illetve az Fbtv. előírásait. A rendelet a szolgálati jogviszony egyes szabályait csupán pontosító jelleggel módosítja.

Az Indokolások Tárát az Igazságügyi Minisztérium szerkeszti.

A szerkesztésért felelős: dr. Salgó László Péter.

A szerkesztőség címe: 1051 Budapest, Nádor utca 22.

Az Indokolások Tára hiteles tartalma elektronikus dokumentumként a <http://www.magyarkozlony.hu> honlapon érhető el.